

[Formanden]

*Forslag til folketingsbeslutning om skærpe-
lse af køre- og hviletids- samt kontrolbestem-
melser for buschauffører.*

(Beslutningsforslag nr. B 79).

Indfødsretsudvalget har afgivet betænk-
ning over:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
(Lovforslag nr. L 129).

Eksemplarer er omdelt.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Aase Olesen (RV):

Jeg skal hermed på forslagsstillernes vegne
tillade mig at fremsætte:

*Forslag til folketingsbeslutning om en sam-
menhængende dansk alkoholpolitik.*

(Beslutningsforslag nr. B 78).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger,
der ledsager beslutningsforslaget, og anbefal-
er det til tingets velvillige behandling.

Tommy Dinesen (SF):

Jeg skal hermed på forslagsstillernes vegne
tillade mig at fremsætte:

*Forslag til folketingsbeslutning om skærpe-
lse af køre- og hviletids- samt kontrolbestem-
melser for buschauffører.*

(Beslutningsforslag nr. B 79).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger,
der ledsager beslutningsforslaget, og anbefal-
er det til tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 154:

*Forslag til lov om folkekirkens kirkebygning-
er og kirkegårde.*

(Fremsat 29/1 86).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Qvist Jørgensen (S):

Lovforslaget om folkekirkens kirkebygning-
er og kirkegårde betyder en stort set uænd-
ret videreførelse af den gældende lov fra

1922, og jeg har ikke de store bemærkninger
at gøre om det.

Jeg er tilfreds med, at man får modernise-
ret lovgivningen. Jeg er ligeledes tilfreds
med, at man påtænker at overlade eventuelle
gradueringer i betaling for gravsteder til
stiftsøvrigheden, idet jeg går ud fra, at de
mange grader af gradueringer, der efterhån-
den er skudt frem, vil forsvinde, og at der vil
opstå en højere grad af ens regler, i hvert
fald i de enkelte stifter.

Som en naturlig konsekvens af den lov, vi
vedtog i december 1984 om folkekirkens
økonomi, henlægges udgifterne til ministeri-
ets konsulenter m.v. til fællesfonden og ikke
som hidtil til afholdelse af statskassen.

Endelig indeholder lovforslaget en præci-
sering af, at der kan ydes tilskud af de kirke-
lige ligningsmidler til drift af de få kirkegår-
de, dvs. ca. 20, der er ikke-selvejende.

Mest interesse vil utvivlsomt knytte sig til
lovforslagets kapitel IV, der handler om regi-
strering af gravminder. Man lægger sig her
ganske nøje op ad det, der anføres i den be-
retning vedrørende registrering af gravmin-
der, som blev afgivet af en arbejdsgruppe
nedsat af kirkeministeriet i 1984.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at rose
dette betækningsarbejde; specielt synes jeg,
det har været interessant at læse den historiske
redegørelse af mag. art. Karen Kryger,
og selvfølgelig vil jeg medgive hende, som
hun selv siger, at den gennemgang af grav-
mælernes udvikling i Danmark, som bliver
bragt i betænkningen, er meget koncentreret
og selvfølgelig ikke kan give et fuldstændigt
indtryk af de mange og forskellige klenodier,
man kan finde på vore kirkegårde. Men jeg
synes, det har været interessant læsning, og
det må være en ansporing for de efterhånden
mange lokal- og kirkehistorisk interesserede
til også at finde spændende ting på kirkegår-
dene.

I den forbindelse vil jeg gøre opmærksom
på den specielle situation, vi har i Sønderjyl-
land, hvor det tyske mindretals sekretariat
har gjort kirkeministeriet opmærksom på, at
der kan være nogle specielle gravminder,
som den tyske del af befolkningen i landsde-
len kan være interesseret i at få registreret
som bevaringsværdige.

Jeg har med tilfredshed iagttaget, at departe-
mentet er indstillet på at foreslå, at der i de
administrative forskrifter, som skal udfærdi-

[Qvist Jørgensen]

ges i medfør af det lovforslag, vi her behandler, bliver indføjet en bestemmelse om, at man ved registrering af kirkegårde i Sønderjylland må have for øje, at gravminder efter personer, der har haft en særlig betydning for den tyske del af befolkningen i landsdelen, kan være bevaringsværdige og derfor egnet til registrering. Dette tilsagn betragter jeg som en fornuftig og en rigtig håndsrækning, uden at der er tale om en positiv særbehandling.

Vi synes altså, at det er et godt lovforslag. Men jeg vil godt her mod slutningen spørge: hvad så, når lovforslaget er vedtaget? Vi får en registrering af de bevaringsværdige gravminder m.v., men hvad så? Er der penge? Kan man flytte rundt med tingene osv.? Det, jeg antyder med dette spørgsmål, er, at der er mange forslag i betænkningen, som man ikke umiddelbart kan finde i lovforslaget.

Alice Brask (KF):

Det foreliggende forslag til lov om kirkebygninger og kirkegårde er en ajourføring og en modernisering af gældende lov fra 1922 om vedligeholdelse af kirkebygninger og kirkegårde. Der er nu tale om et moderne lovkompleks, der forenkler og tydeliggør bestemmelserne om vore kirker og kirkegårde, ajourført ved en bekendtgørelse, der fastsætter kompetencen mellem de kirkelige myndigheder. Desuden er der udarbejdet en vejledning til samtlige menighedsråd med detaljebestemmelser vedrørende kirkerne og kirkegårdene, og så bliver der udarbejdet en oversigt over cirkulærer, der bliver gældende på området. En tidssvarende lov er snart klar til brug, og lovforslaget har været imødeset meget længe.

Som noget nyt bortfalder forskelsbetalingen for erhvervelse af gravsteder, og bestemmelser herom lægges ud til stiftsøvrighederne, der kan tage lokale hensyn. Der er også nye bestemmelser for registrering af bevaringsværdige gravminder, sådan at vi kan værne om de kulturelle ting, som findes på vore kirkegårde.

Som noget nyt bliver der åbnet adgang for tilskud fra den kirkelige ligning til driften af kirkegården ved kirker, der ikke er selvejende.

Der ligger et særdeles godt og grundigt forarbejde bag denne lovtekst, og det er på-

skønnelsesværdigt, at så mange personer, grupper og organisationer har bidraget til, at vi har fået lavet et godt lovforslag.

Det konservative folkeparti kan anbefale lovforslaget til velvillig behandling i folketingets kirkeudvalg.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Venstre kan tilslutte sig dette lovforslag, der først og fremmest er udtryk for regeringens ideer om regelsanering, forenkling og modernisering, og det kan venstre naturligvis være tilfreds med.

Jeg vil specielt fremhæve en enkelt ting, der er en nydannelse: registrering af gravminder, som jeg ved er ministerens hjertebarn. Jeg vil da gerne sige tak for, at ministeren nu har gjort noget ved den sag. Der står så smukt i den gamle salme: »Slægt skal følge slægters gang«; og det er jo en vældig kulturel arv, vi her har overtaget, og som vi har forpligtelse til at videregive til vore efterkommere. Det er jo spændende ting, det ved vi, der er vant til at gå rundt på de danske kirkegårde; de fleste af dem er velholdte, få er det ikke. Dem må vi nu se at få gjort noget ved.

Altså tak til ministeren og fuld tilslutning fra venstre.

Inger Harms (SF):

Jeg skal starte med at takke ministeren for beretningen vedrørende registreringen af gravminder. Jeg skal gerne indrømme, at da jeg modtog den, røg den op på reolen. Jeg syntes ikke, emnet på det tidspunkt var særlig interessant, men da jeg så fandt den frem i går, blev jeg meget interesseret, og jeg har læst i den med stor interesse.

Socialistisk folkeparti kan tilslutte sig lovforslaget og finder, at det er af meget stor kulturpolitisk interesse at bevare de kulturværdier, der er knyttet til kirkebygninger og kirkegårde.

Af beretningen fremgår det, at det kun var de laveste samfundsklasser, der blev begravet på kirkegården, de finere nærmest kirken og de helt fine inde i kirken. Det var først senere, det blev naturligt at lade sig begrave i den fri natur, men forbuddet i 1805 mod begravelse i kirker af hygiejniske grunde har nok også hjulpet dertil.

[Inger Harms]

De gravmonumenter, vi her taler om at registrere, er for en stor dels vedkommende ødelagt af vind og vejr. Mange af de problemer, vi har i dag med vedligeholdelse, skyldes, at man på det tidspunkt, hvor det var på mode at opføre gravmæler, benyttede sig af materialer, som man brugte i antikkens tid, og disse er ikke ligefrem velegnede i det danske klima. Derudover kommer så i dag en tiltagende forurening, som man mener skyldes den sure regn.

Men det var jo langtfra alle, der havde råd til disse enorme gravmonumenter, så de måtte nøjes med de såkaldte ligsten eller monumenter i træ, som for størstedelens vedkommend er gået tabt. Gravmælekunsten i det 19. århundrede var en kunst, der blev taget alvorligt. Konkurrencer og udstillinger var meget almindelige. I dag er gravmælerne en hel del enklere, meget ensartede og ikke særlig fantasifulde. Derfor må vi i dag være bevidste om den rigdom af gamle gravmæler, vi har, og søge at bevare dem så godt som muligt, men før det kan gøres, må der gennemføres en registrering.

Jeg har et par bemærkninger til nogle af paragrafferne. Når man nu nedsætter fredningstiden fra 30 år til 20 år, hvad er så grunden? Og hvorfor en endnu kortere tid for børn? For nedgravede urner er fredningstiden 10 år. Hvad sker der så med urnerne, og hvilke regler gælder der i det hele taget for opbevaring af urner eller for spredning af aske?

Jeg er meget glad for § 16, også selv om det er en meget gammel en, der stammer fra 1922.

Med hensyn til § 11, stk. 3, håber jeg sandelig, at der bliver noget tilbage for menighedsrådene at bestemme, men ministeren mener det måske mindre diktatorisk, end det lyder her. Jeg hørte jo ministeren tale ved sidste menighedsrådslandsmøde, så jeg ved, at hun interesserer sig meget for bl.a. beplantningen på kirkegårde.

Med henvisning til den interessante omtale i beretningen af gamle lægeurter m.m. håber jeg, at det er fuldstændig forbudt på kirkegårde at anvende sprøjtemidler mod ukrudt overalt, ellers vil jeg opfordre ministeren til at få det med i reglerne.

Sidst skal jeg støtte den socialdemokratiske ordfører i hans anmodning om, at der tages særligt hensyn til det tyske mindretal i

Sønderjylland og dets gravmæler. For det tyske mindretal gælder det om at sikre sin historie og kulturelle arv, og at gravstenene er med tysk skrift har jo også sin betydning. I det hele taget er det jo en del af den sønderjyske historie og kultur, og det ville være meget beklageligt, hvis man af uvidenhed ikke registrerer disse.

Da den tyske menighed på grund af sin retmæssige position som frimenighed ikke har nogen som helst indsigt i eller indflydelse på forretningsforløbet i menighedsrådene, ville det måske være klogt, om der i loven henvises til denne forpligtelse.

Ole Vig Jensen (RV):

Der er allerede sagt så mange udmærkede ting om det foreliggende lovforslag, at jeg blot på det radikale venstres vegne skal sige, at vi kan tilslutte os det. Det synes at være både fornuftigt og hensigtsmæssigt.

Birgith Mogensen (CD):

Gennem forslaget til lov om kirkebygninger og kirkegårde sker der en videreførelse af den forenkling og ajourføring af den kirkelige lovgivning, som er påbegyndt under den-
ne regering.

Det er en meget gammel lovgivning, vi har haft på dette område, og det har god mening at bringe den i overensstemmelse med vor egen tid.

Vi er i CD glade for lovforslagets kapitel IV om registrering af gravminder. De er et udtryk for dansk kultur, og ved denne lov sikrer man bevarelse af den del, som ikke bør gå tabt for eftertiden.

CD kan tilslutte sig ministerens lovforslag.

Steffensen (KrF):

Jeg vil gerne først sige, at kristeligt folkeparti helt kan tilslutte sig forslaget. Det er jo rigtigt, som mange har sagt, at danske kirkegårde, jeg tror godt, vi kan sige på en lang række områder, er enestående i verden med hensyn til, at de er yderst velholdte i al almindelighed, og dem vil vi naturligvis gerne værne om og være med til at fastholde.

Den virkelige nyskabelse i dette lovforslag er jo kapitel IV. De gravminder, som vi gerne vil have registreret, er jo, som mange har sagt, en del af vor kulturelle arv, og vi vil gerne støtte en sådan registrering.

[Steffensen]

Også jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det tyske mindretal har ganske særlige problemer, og jeg vil gerne, at vi også under udvalgsarbejdet er opmærksom på dem, så vi kan få dem løst, samtidig med at vi får loven vedtaget.

Vi vil gå ind i et positivt udvalgsarbejde.

Poulsgaard (FP):

Jeg skal da ikke kaste grus i maskineriet. Lovforslaget har jo fået en pæn modtagelse.

Vi kan også støtte lovforslaget, det vil jeg gerne sige med det samme, og jeg vil da også sige, at det i de senere år har været en enorm glæde at køre gennem vort dejlige land og se, hvordan kirkediger og andet er blevet sat i stand. Vi ved, det er kulturværdier, man værner om dér, så det kan vi alt sammen kun hilse med tilfredshed.

Jeg har et enkelt spørgsmål til ministeren: i kapitel I står der i § 1, stk. 3: »... at sikre, at der ikke sker en forringelse af de kulturværdier, der er knyttet til kirkebygninger og kirkegårde.« Det kan vi sådan set godt være enige i, men ligger der i det, at der slet ikke kan nedlægges nogen kirker, uden at de absolut skal bevares som kulturværdier? Vi ved jo, at mange steder bygger man nye kirker, og folkevandringen gør jo også, at der kan komme situationer, hvor det kan blive nødvendigt at nedlægge kirker; det kan vi lige så godt se i øjnene. Skal det så forstås sådan, at de skal stå til evig tid, havde jeg nær sagt?

Men vi kan altså støtte lovforslaget.

Kirkeministeren (Mette Madsen):

Jeg vil gerne sige tak for den positive tilslutning, der har været hele vejen rundt til mit forslag. Især er jeg naturligvis glad for, at alle synes, det har været en god idé, at vi nu for første gang får en beskyttelse af gravminderne med i den fredningslov, som vi jo har for kirkebygninger, kirkegårde, kirkediger osv., og som er kirkernes egen fredningslov. Jeg synes, det er vigtigt, at det bliver ved med at være vores egen fredningslov.

Deri indgår jo også, at det er fra kirkeministeriets side, nye initiativer skal udgå, hvis man finder, at der er et område, der har været forsømt. Vi har lagt megen vægt på, at der, som hr. Poulsgaard citerede, er kommet en formålsparagraf med. Det synes jeg er vigtigt. Det, at man har et formål med loven,

gør jo også, at det vil være meget vanskeligt uden om folketinget administrativt at flytte områder fra dette ministerium og lægge det over under et andet ministerium.

Jeg vil først lige gøre nogle bemærkninger om det, der er sagt om gravminderne, for ud over tilslutningen er der jo også stillet nogle spørgsmål om dem.

Hr. Qvist Jørgensen sagde meget logisk: når vi nu har fået dem registreret, hvad så? Det er jo sådan, at når et gravminde er registreret – det vil sige, at alle er enige om, at det er bevaringsværdigt – bliver det naturligvis stående foreløbig på det gravsted, hvor det står, men den dag dette gravsted sløjfes eller familien måske vil flytte en af de ældre gravsten væk, der er registreret, for at få plads til en ny, vil man vide, at denne gravsten er bevaringsværdig, den er registreret, og så vil ansvaret for den overgå til kirkegården, altså menighedsrådet. Så vil vi igen sige: ja men hvad så?

På mine mange besøg rundt omkring i landet på kirkegårdene bliver jeg næsten altid mødt med ordene: vi glæder os sådan til at vise kirkeministeren, hvad vi allerede har gjort for vores gamle gravsten, og man må sige, at det er beundringsværdigt, hvad der allerede er gjort mange, mange steder. Nogle steder har man lavet en lille mindelund, som man har anbragt dem i, eller man har stillet de gamle gravminder op i en række inden for diget. Jeg vil sige, at de gravsten, der nu er stillet sådan op i en række inden for diget, naturligvis også vil indgå i den bedømmelse, der nu kommer i forbindelse med registreringen.

Jeg synes, vi skal overlade til de enkelte menighedsråd at afgøre, hvad der vil være den smukkeste måde at bevare de registrerede gravminder på, for der er jo meget stor forskel på kirkegårdene. Det vil så kun blive et spørgsmål om, at provstesynd og eventuelt kirkegårdskonsulenterne også synes, at det bliver lavet på en smuk og hæderlig måde.

Det vil så – for også lige at gå over til det økonomiske – selvfølgelig blive en udgift for menighedsrådene, men den har de allerede efter den gamle lov, hvori der jo er den bestemmelse, at gravminder, der tjener til kirkegårdens prydelser eller er sat over fortjente mænd og kvinder, ikke må fjernes fra kirkegården, og det bliver så kun en forøgelse af de omkostninger, der allerede på nogle kir-

[Kirkeministeren]

kegårde er ved sådanne gravminder. Men kirkeministeriet har jo allerede med fuld tilslutning fra folketinget fået en lille mulighed for at støtte de anlæg, man vil lave på kirkegårdene omkring gravminderne, og også restaureringen af de sten, der trænger til at komme under kyndig konservatorbehandling.

Jeg tror, det sådan omtrent var de spørgsmål, der selvfølgelig melder sig, når man læser dette lovforslag.

Jeg er glad for, at fru Alice Brask nævnte, at stiftsøvrighederne nu på mange måder kan være de besluttende myndigheder. Det er et led i den decentralisering, som vi gerne ser inden for kirkeministeriet såvel som inden for andre ministerier, og at de ikke-selvejende kirkegårde nu kommer med, er et stort fremskridt. Det er egentlig en legalisering af en gammel tradition, men mange er meget glade for, at netop de 20 kirkegårde er kommet med. Der er mange ting, der har ventet på, at det blev formaliseret.

Fru Inger Harms stillede det spørgsmål, hvad der nu bliver gjort, når fredningstiden for et gravsted er udløbet, og hun spurgte om urner, om asken osv. Jeg vil gerne sende de udførlige regler om dette til kirkeudvalget, så man kan tage en drøftelse af det dér, om man finder, at disse regler er rimelige og nutidige.

Og så kan jeg trøste fru Inger Harms med, at det er forbudt at bruge sprøjtemidler. Det skal selvfølgelig stå der, og det gør heller ikke noget, at man en gang imellem minder om, at det altså er forbudt.

Jeg vil også sige med hensyn til spørgsmålet om det tyske mindretals gravsteder, som meget relevant er blevet rejst her i dag, at hvis man i kirkeudvalget ikke mener, at det står stærkt nok i lovforslaget, så kan vi drøfte, hvordan vi mener det kan indgå i den bekendtgørelse, der følger dette lovforslag op.

Så spørger til sidst hr. Poulsgaard, om man aldrig nedlægger en kirke. Dertil må jeg sige, at der er vist meget, meget længe imellem, at der bliver nedlagt en kirke, selv om jeg jo til min store glæde ser, at der stadig er brug for at bygge nye kirker rundt omkring. Det, der sker, når en kirke nedlægges som kirke og derved går ud af folkekirkelig brug, er, at den overgår til kulturministeriets område. Det er jo f.eks., hvad der er sket med en

kirke i hr. Poulsgaards valgkreds, nemlig kirken i Mårup.

Qvist Jørgensen (S):

Nu har vi jo beskæftiget os med indholdet i lovgivningen, og så vil jeg gerne nu stille et lidt mere formelt spørgsmål – eller rettere to.

Det ene går på, om det er udtryk for en ændring af praksis, at vi, samtidig med at vi har fået lovforslaget til behandling i folketinget, så vidt jeg husker samme dag også modtog udkastet til den bekendtgørelse, der skal udsendes vedrørende denne lov. Så vidt jeg kan se, er det lidt af en ændring i forhold til almindelig praksis her i folketinget, som jeg i øvrigt ikke skal gøre det store nummer ud af. Men af hensyn til historien kunne det måske være interessant at få det oplyst.

Det andet, jeg vil spørge om, er: når der nu har været en masse høringsparter – og jeg har fuld forståelse for, at der skal være virkelig mange høringsparter i en sag som denne – hvorfor er SiD så ikke blevet hørt? Denne fagforening står jo ikke på listen. SiD er jo en aftaleberettiget part i disse sager og i øvrigt også en modpart til de kommunale begravelsesvæsener, som har været hørt i sagen.

Jeg synes, det kunne være interessant at få svar på de to spørgsmål.

Kirkeministeren (Mette Madsen):

Det er egentlig udmærket, at spørgsmålet om bekendtgørelsen bliver stillet.

Det er jo sådan, at da jeg arvede kirkeministeriet fra min forgænger, var dette lovforslag allerede ude til høring, og som man kan se, er det meget moderniseret i takt med den almindelige modernisering af lovforslag i det hele taget, men jeg syntes, at det i forhold til den nugældende lov måske var blevet meget kortfattet, og da jeg så spørger mine embedsmænd: hvorfor er det nu kortet ned, så siger de: ja men alle de relevante ting vil blive nedfældet i en bekendtgørelse, og den udarbejder vi jo et forslag til, når lovforslaget er vedtaget. Så bad jeg om, at denne bekendtgørelse blev udarbejdet nu, for når man laver et så kortfattet lovforslag, ville det være rimeligt, at også den bekendtgørelse, der skal følge lovforslaget op, kommer ud til høring hos alle brugerne, sådan at de ved, hvad det er, vi taler om, netop fordi loven er så kortfattet.

[Kirkeministeren]

Jeg må også sige, at vi i ministeriet efter høringen vedrørende bekendtgørelsen fik nogle gode ideer til, hvad der kunne tages fra bekendtgørelsen og flyttes over i lovteksten. Bl.a. kan jeg sige, jeg selv fandt det meget vigtigt, at det, der står om kalkmalerierne, kom med i selve lovens tekst, og jeg vil da også sige, at hvis man i kirkeudvalget efter gennemgangen af bekendtgørelsen og lovforslaget side om side mener, at der bør flyttes ting fra bekendtgørelsen over i selve lovteksten, vil jeg være meget positiv over for en drøftelse af det.

Jeg har ikke noget her-og-nu-svar på, hvorfor netop SiD ikke er spurgt, men vi har jo nogle høringsparter, som vi plejer at spørge, det er vel en tradition. Vi har i hvert fald hørt alle kirkegårdsbestyrelserne, vi har hørt kommunalbestyrelserne, og vi har selvfølgelig også hørt graverne og deres organisationer, men jeg kan ikke svare på, hvorfor vi ikke har hørt netop SiD. Der kunne vel med rimelighed spørges: hvorfor ikke også den, og hvorfor ikke også den? Men jeg vil være villig til at svare på et spørgsmål om det i kirkeudvalget.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Den skal blive meget kort. Den går på, at kirkeministerens forklaring vedrørende forholdet mellem bekendtgørelsens størrelse og lovforslagets antal paragraffer er en forklaring, som ville kunne gælde i stort set alle sager. I stort set alle sager er loven jo mindre end bekendtgørelsen. Det skal ikke forstås som en kritik af kirkeministeriet eller kirkeministeren; jeg konstaterer bare, at det er en anden praksis end normalt. Det skal så også siges, at det egentlig har været lettere at forberede sig i denne sag, men det bør ikke være et argument for, at man ændrer praksis.

Kirkeministeren (Mette Madsen):

Jeg takker hr. Qvist Jørgensen for det indlæg, han nu kom med, og jeg må sige, at da det altså har vist sig at være en virkelig god idé, gør det så noget, at det er kirkeministeriet, der går foran de andre ministerier med at lancere sådanne gode ideer?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kirkeudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 155:

Forslag til lov om frisosogne.
(Fremsat 29/1 86).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Alice Brask (KF):

Nærværende forslag til lov om frisosogne er regeringens forsøg på lovgivningsmæssigt at åbne for ny kreativitet og engagement i den danske folkekirke. Det er frikommuneideens grundlæggende principper, der nu skal overføres til folkekirken, og forsøgsordningen har det formål direkte ved menighedsrådene at øge det lokale selvstyre, at forbedre serviceniveauet og tilpasse det mere præcist til det enkelte sogn og endelig at forbedre ressourcenyttelsen.

Forsøgsordningen skal iværksættes provstivis, og forsøgene i de enkelte sogne skal være udgiftsneutrale.

Det er vigtigt at bemærke, at der ikke kan gøres forsøg med valgret og valgbarhed, hemmelig afstemning og optælling og kommunernes bistand til valghandlingen, biskoppers visitats, budgetlægning, regnskab og revision, regler for menighedsrådsmødernes procedure, inhabilitet, tilsynspligt og kompetenceforhold mellem præst og menighedsråd. Ellers er der ikke på forhånd sat begrænsninger.

Ifølge lovforslaget kan regler i lov om valg til menighedsråd fraviges, og her er der mange spændende ting vedrørende menighedsråd og provstiudvalg f.eks. Det gælder også lov om menighedsråd, f.eks. hvordan man kan anvende pengene inden for budgetrammen,